

Lect. univ. dr. Cosmin STOICA
Asist. univ. drd. Ana-Maria MARINOIU

Lect. univ drd. Daniela PENU
Asist. univ. drd. Cristian BUȘU

FINANȚE PUBLICE
Eficiența actului de guvernare prin finanțe publice
Ediția a III-a, revizuită și adăugită

EDITURĂ RECUNOSCUTĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR (C.N.C.S.I.S.)

Lect. univ. dr. Cosmin STOICA
Asist. univ. drd. Ana-Maria MARINOIU

Lector univ. drd. Daniela PENU
Asist. univ. drd. Cristian BUȘU

FINANȚE PUBLICE

Eficiența actului de guvernare prin finanțe publice

EDIȚIA A III-A
REVIZUITĂ ȘI ADĂUGITĂ

Copyright © 2010, **Editura Pro Universitaria**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Pro Universitaria

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
Editurii Pro Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Finanțe publice : eficiența actului de guvernare prin finanțe

publice / lect. univ. dr. Cosmin Stoica, asist. univ. drd. Ana-Maria Marinoiu, lect. univ. drd. Daniela Penu, asist. univ. drd. Cristian Bușu. - Ed. a 3-a, rev. și adăug.. - București : Pro Universitaria, 2010

Bibliogr.

ISBN 978-973-129-609-8

I. Stoica, Cosmin

II. Marinoiu, Ana-Maria

III. Penu, Daniela

IV. Bușu, Cristian

336.13

Introducere

Finanțele publice au cunoscut, în funcție de perioadele istorice, diverse abordări la nivelul puterii politice, mediului academic și universitar, specialiștilor în domeniu și cetățenilor din toate sferele vieții sociale.

Pentru puterea politică și guvernamentală, finanțele publice ca abordare macro de elaborare a politicii și gestionare a banilor publici, reprezintă domeniul cu cea mai mare sensibilitate, dar și cel mai important pentru realizarea tuturor obiectivelor politice și de guvernare indiferent de natura economică sau noneconomică.

Pentru mediul academic și universitar analiza științifică și abordarea teoretică nu poate avea aplicabilitate fără consultarea practică a specialiștilor în domeniu, fără exprimarea doctrinară și contextuală geopolitică și economică a puterii politico – guvernamentale și fără conștientizarea dorințelor și specificităților fiecărui popor. De asemenea orice dorință și nevoie de interes public, orice program politic și orice abordare strategică nu poate fi realizată fără consultarea teoretică și științifică, fără consultarea mediului academic și universitar și a literaturii de specialitate.

Lucrarea de față își propune în limite modeste să evidențieze importanța corelației dintre abordarea teoretică în domeniul finanțelor publice și cea practică la nivel macro și să sublinieze eficiența actului de guvernare prin intermediul finanțelor publice. Bineînțeles, domeniul fiind destul de extins, în carte sunt tratate, în special noi abordări legate de contextul actual al României și de evoluția sau apariția unor noi instrumente de politică economică.

Considerăm că puterea guvernamentală are rolul central în domeniul finanțelor publice și că omul reprezintă valoarea supremă a unui popor, și din acest motiv am conștientizat importanța omului în toată substanța lucrării. Din aceste considerente, lucrarea încearcă o abordare nouă a rolului guvernării în gestionarea banilor publici, subliniind însă și aspectele mai puțin pozitive legate de implicațiile acesteia.

Cartea se adresează în primul rând studenților Facultății de Finanțe, Bănci și Contabilitate din cadrul Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”, de asemenea celor din cadrul Academiei de Studii Economice,

căroră le dorim să-și înțeleagă vocația de economist ca „doctor al sistemului social – economic” și să conștientizeze că bunăstarea și sărăcia unei națiuni ține de fiecare om în parte, răspunzător fiind în special economistul. Lucrarea poate constitui un interes și pentru specialiștii din administrația publică centrală și locală.

Autorii

Capitolul 1

ABORDAREA TEORETICO – CONCEPTUALĂ A FINANȚELOR PUBLICE

- 1.1. Rolul economico - social și funcțiile finanțelor publice**
- 1.2. Elaborarea și aplicarea politicii în domeniul finanțelor publice**

1.1. Rolul economico-social și funcțiile finanțelor publice

Manifestarea libertății omului, la nivel individual sau colectiv, în limitele admise, impune crearea și consolidarea unui mediu și a unui climat corespunzător care să asigure echilibrul și performanța activității umane indiferent de domeniul de acțiune. Alături de mediul pe care ni-l creăm prin relațiile personale, spațiul de manifestare fiind extins iar formele de manifestare fiind dinamice avem nevoie de utilități și facilități care să ne ajute în mod direct sau indirect, pe care le putem „accesa” individual, dar care să aparțină comunității. Vorbim aici de bunurile și serviciile publice, care pot fi „folosite” la nivel local sau național. Avem dreptul de utilizare și de folosire a lor, însă nu avem dreptul de proprietate. Dreptul de proprietate și de administrare al bunurilor publice îl are statul. De asemenea, statul are obligația de a pune la dispoziția comunității bunuri și servicii publice. De la infrastructura de transport până la serviciile poștale, de la energia nucleară până la drumurile comunale, statul asigură crearea și punerea în folosință a acestora. Pentru a pune în funcțiune și a asigura aceste bunuri și servicii, statul are nevoie de finanțare. Statul va constitui fonduri, va economisi, va repartiza fondurile în funcție de priorități, le va cheltui și va analiza eficiența cheltuielilor efectuate.

Situația economică a omului depinde într-o proporție considerabilă de mărimea veniturilor, de modul în care cheltuiesc și consumă, precum și de modul în care beneficiază de servicii și utilități publice. Evoluția economiei presupune distribuirea permanentă a veniturilor în scopul asigurării dezvoltării socio-economice a omului, a comunității și a țării. În acest sens pot fi folosite mai multe modalități de distribuire a veniturilor și averii în societate, însă, pentru a se asigura o decență a serviciilor și necesităților unei comunități sau a unei țări, este necesară constituirea anumitor categorii de venituri din care să se poată cheltui gradual și coordonat, în vederea atingerii anumitor obiective de interes local sau național.

Așa cum inginerii construiesc diferite modele pentru a studia caracteristicile unei mașini, economiștii construiesc diferite modele ale economiei pentru a descrie modul de funcționare al acesteia. Așa cum medicii asigură tratament terapeutic sau profilactic așa și în economie sunt

elaborate tratamente care asigură corectarea sau eliminarea unor probleme grave în scopul creșterii competitivității economice. Aceste comparații, traduse economic, se regăsesc, în special în elaborarea și aplicarea politicilor publice unde rolul central îl are folosirea eficientă a banilor publici pentru corectarea unor probleme sau atingerea unor obiective importante.

Pentru a cunoaște modul de constituire a veniturilor unei țări, scopul constituirii lor, modalitatea de cheltuire a unor anumite sume pentru atingerea unor obiective, trebuie să înțelegem la nivel conceptual – teoretic, mai întâi, rolul și principiile *finanțelor ca știință economică fundamentală*. Astfel, științei finanțelor, mai multe școli de gândire i-au acordat o importanță teoretico – conceptuală adaptată la situația economică socială și la curentele de gândire din epocă.

Potrivit dicționarului de economie, finanțele reprezintă fluxuri economice, exprimate în bani, prin care se formează, se repartizează și se folosesc resurse bănești necesare activității. Finanțele reprezintă acele relații bănești prin care statul (la nivel central și local) și companiile își formează veniturile și le cheltuiesc.

Finanțele au un rol primordial în orice activitate. Proiectele, strategiile și obiectivele oricărei activități sunt imposibile fără corelarea lor cu posibilitățile de finanțare. Potrivit unor autori, fără știința finanțelor toate celelalte științe economice nu ar fi decât o sumă de concepte frumoase. Toate ideile încep să aibă un rol în bunăstarea umană doar atunci când pot fi finanțate. Un sistem financiar ce operează fluent irigă cu banii necesari ideile valoroase.

Componentă a științelor economice, finanțele reprezintă un sistem de cunoștințe științifice, de metode și tehnici de estimare a necesarului de resurse financiare și a posibilităților de finanțare. De asemenea, știința finanțelor fundamentează căile de echilibrare a bugetelor, de finanțare a deficitelor, de efectuare a controlului financiar, prognoza financiară, evaluarea eficienței în domeniul financiar.

Se poate considera că știința finanțelor este alcătuită din mai multe discipline, printre care sunt de amintit: **finanțele publice**, finanțele firmei, gestiunea financiară, fiscalitatea, relațiile financiare internaționale.

Finanțele publice reprezintă fluxurile financiare în cadrul cărora se formează resursele bănești la dispoziția statului destinate finanțării cheltuielilor publice.

Finanțele publice cuprind:

- **Veniturile**, care se formează prin mobilizarea de resurse bănești provenite din impozite și taxe;
- **Cheltuielile**, folosite din venituri pentru anumite destinații de interes național sau local.

Pentru a aprofunda rolul finanțelor publice și pentru a analiza aplicarea științei finanțelor prin norme, legi și proceduri, trebuie exemplificate aspecte privind intervenția banilor publici în dezvoltarea unei comunități sau a unei națiuni. Astfel, așa cum se știe de la Economie, disciplina fundamentală a științelor economice, **nevoile, în sens economic, reprezintă exigențe umane, individuale sau colective care trebuie satisfăcute în timp și spațiu, cu bunuri tangibile sau intangibile pentru a asigura desfășurarea activității oamenilor.** Oamenii au nevoi materiale la nivel individual, la nivelul familiei sau al comunității, însă ele nu se limitează doar la acest tip.

Oamenii au nevoi social – economice, culturale, politice, de importanță locală, națională sau internațională. Aceste tipuri de nevoi pot fi satisfăcute din banii publici, administrați și gestionați de instituțiile guvernamentale sau instituții descentralizate locale. Finanțele publice au rolul de a asigura banii necesari pentru satisfacerea nevoilor social – economice, culturale, politice sau de altă natură, de importanță locală sau națională.

Pentru exemplificare, nevoile pot fi:

- Asigurarea securității și apărării naționale;
- Asigurarea ordinii publice și protejarea față de dezastre;
- Asigurarea unei situații sociale decente pentru anumite categorii de persoane;